

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра історії та культури української мови

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

УКРАЇНСЬКА МОВА
(ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 262 Правоохоронна діяльність
освітньо-професійної програми Правоохоронна діяльність

Силабус освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 26 Цивільна безпека, спеціальності 262 Правоохоронна діяльність, за освітньо-професійною програмою Правоохоронна діяльність.

Розробник:

Левчук І. П., доцент кафедри історії та культури української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки, кандидат філологічних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Гусак А. П.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри історії та культури української мови.

Протокол № 01 від 30 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

проф. Світлана БОГДАН

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 26 Цивільна безпека	Нормативний
Кількість годин / кредитів 90 / 3	спеціальність 262 Правоохоронна діяльність	Рік навчання I
ІНДЗ: немає	освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність	Семестр 2-ий
		Практичні (семінарські) 42 год
		Самостійна робота 42 год
		Консультації 6 год
	освітній рівень – перший (бакалаврський)	Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань 26 Цивільна безпека	Нормативний
Кількість годин / кредитів 90 / 3	спеціальність 262 Правоохоронна діяльність	Рік навчання I
ІНДЗ: немає	освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність	Семестр 3-ий
		Практичні (семінарські) 14 год
		Самостійна робота 66 год
		Консультації 10 год
	освітній рівень – перший (бакалаврський)	Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – [Левчук Ірина Петрівна](#)

Науковий ступінь – кандидат філологічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри історії та культури української мови

Контактна інформація: +38(099)75 635 57; levchuk.iryana@vnu.edu.ua

Дні занять: відповідно до розкладу <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента

Силабус освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 26

«Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність».

Освітній компонент «Українська мова (за професійним спрямуванням)» займає важливе місце в системі підготовки бакалавра правоохоронної діяльності, адже спрямований на вдосконалення рівня володіння державною мовою і комунікативної компетентності майбутніх фахівців, формування ґрунтовних навичок професійної комунікації, студювання особливостей фахової мови, розвиток культури мови, мислення й поведінки особистості.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Освітній компонент «Українська мова (за професійним спрямуванням)» передбачає продовження формування національномовної елітарної особистості, яка досконало володіє нормами української літературної мови, уміннями й навичками вільно й комунікативно виправдано користуватися всіма мовними й позамовними засобами під час фахового спілкування бакалавра правоохоронної діяльності.

Основні завдання освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)»: сформувати чітке та правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності; забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; сформувати та вдосконалити вміння правильно використовувати різні мовні та позамовні засоби відповідно до комунікативних намірів, ситуацій і особливостей комунікантів; виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні, професійної культури; сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування наукових текстів галузі; виховати патріотичну та креативну особистість із високим рівнем мовної свідомості.

Значна увага приділена основним аспектам фахового мовлення, опануванню ключовими стратегіями і тактиками публічного мовлення, прийомами впливу за допомогою вербальних і невербальних засобів з проєкцією на види професійної комунікації фахівця в галузі цивільної безпеки, вмінню ефективно спілкуватися з громадянами.

3. Результати навчання.

Згідно з освітньо-професійною програмою майбутні бакалаври правоохоронної діяльності в результаті вивчення освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» здобудуть такі **компетентності**:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК9. Здатність працювати в команді.

Програмні результати навчання:

РН2. Організувати культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності.

РН3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки.

РН5. Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами усно і письмово у соціальній і професійній сферах.

РН6. Розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності.

РН7. Здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події.

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин.

5. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю /Бали
Змістовий модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного спілкування						
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування	2		2			ТР
Тема 2. Основи культури української мови	4		2	2		ТЗ, ПЗ, ІРС, Т/2
Тема 3. Словники як інструмент підвищення культури професійного спілкування	4		2	2		ПЗ, ІРС/2
Тема 4. Спілкувальний етикет та його роль у формуванні професійної компетентності	4		2	2		ТЗ, РК, ІРС, Т/2
Тема 5. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	4		2	2		ДС, ПЗ, ІРС/2
Тема 6. Текст як форма реалізації мовленнєвої діяльності фахівця	6		2	2	2	ПЗ, ІРС/2
Разом за модулем 1	26	0	12	12	2	10
Змістовий модуль 2. Усна професійна комунікація						
Тема 7. Спілкування як інструмент професійної діяльності	4		2	2		ТЗ, ПЗ, ІРС, Т/2
Тема 8. Публічний виступ як важливий засіб комунікації	4		2	2		ТЗ, ПЗ, ІРС/2
Тема 9. Вербальні та невербальні особливості публічного мовлення	4		2	2		ТЗ, ПЗ, ІРС/2
Тема 10. Презентація як різновид публічного мовлення	4		2	2		ТЗ, РК, ІРС/2
Тема 11. Форми індивідуального спілкування у професійній діяльності	4		2	2		ТЗ, ПЗ, Т/2
Тема 12. Форми колективного спілкування у професійній	6		2	2	2	ДС, ТЗ, Т/2

діяльності						
Разом за модулем 2	26	0	12	12	2	12
Змістовий модуль 3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації						
Тема 13. Документ – основний вид ділового мовлення	4		2	2		ПЗ, ІРС, Т/2
Тема 14. Документація з кадрово-контрактних питань	4		2	2		ТЗ, ПЗ, Т/2
Тема 15. Довідково-інформаційні документи	4		2	2		ТЗ, ПЗ, Т/2
Тема 16. Ділове листування	4		2	2		ТЗ, ПЗ, Т/2
Тема 17. Онлайн-комунікація у професійній сфері	4		2	2		РК, ПЗ/2
Разом за модулем 3	20	0	10	10	0	10
Змістовий модуль 4. Наукова комунікація як складник фахової діяльності						
Тема 18. Українська термінологія у професійному спілкуванні	4		2	2		ДС, ПЗ/2
Тема 19. Науковий текст – спосіб репрезентації наукової інформації	4		2	2		ДС, ПЗ, Т/2
Тема 20. Жанри наукового стилю	4		2	2		РМГ, ІРС/2
Тема 21. Переклад і редагування наукових текстів	6		2	2	2	РК, ТЗ, Т/2
Разом за модулем 4	18	0	8	8	2	8
Усього годин / балів	90	0	42	42	6	40

Методи контролю: ДС – дискусія, Т – тести, ТР – тренінг, РК – розгляд кейсів, ТЗ – творче завдання, ПЗ – проблемне завдання, ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти включає більш детальне опрацювання теоретичних основ освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)», підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, виконання завдань практичного спрямування, опрацювання літератури, заповнення графічних організаторів, перегляд рекомендованих відеоматеріалів, підготовку мініпроектів тощо. Зміст та обсяг самостійної роботи подано за темами у відповідному електронному курсі на платформі Moodle.

Ефективність і результативність самостійної роботи здобувача освіти викладач виявляє на практичних заняттях, зокрема під час тематичного опитування, бесід, дискусій, обговорення проблемних завдань, презентації творчих завдань, мініпроектів та ін., та фіксує в загальній оцінці за тему.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно з розкладом та вчасно виконувати навчальні завдання (зокрема винесені на самостійну роботу) відповідно до індивідуального навчального плану та силабусу освітнього компонента. На заняття здобувач освіти повинен приходити вчасно. На заняттях не можна займатися сторонніми справами.

Кожен здобувач освіти зобов'язаний зареєструватися на електронний курс «Українська мова (за професійним спрямуванням) у системі MOODLE ((доступ 24/7) → <https://moodle.vnu.edu.ua/> → ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ → КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ → НАЗВА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА), послуговуватися його ресурсами та виконувати відповідні завдання.

Пропущені з поважних причин заняття здобувач освіти має можливість скласти викладачеві в дні консультацій упродовж тижня після виходу на навчання або дистанційно через електронний курс на платформі Moodle з урахуванням визначених дедлайнів, покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

Відповідно до пунктів 3.2 та 3.3 [«Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»](#) з освітнього компонента можливе зарахування окремих тем, модулів тощо. До прикладу, Тема 8 «Публічний виступ як важливий засіб комунікації» може бути зарахована як результат успішного складання (понад 70%) іспиту на рівень володіння державною мовою (для виконання службових обов'язків) в частині 3 – монологічне висловлювання (усний компонент іспиту) (див. детальніше офіційний вебресурс Національної комісії зі стандартів державної мови за адресою: <https://mova.gov.ua/>).

Політика щодо академічної доброчесності.

Увесь освітній процес побудований на засадах доброчесності, справедливості, порядності, відповідальності за результати своєї діяльності, взаємодовіри та толерантності до його учасників, об'єктивності оцінювання, соціальної та гендерної рівності.

Здобувач освіти зобов'язаний самостійно виконувати завдання до практичних занять та самостійної роботи; надавати правдиву інформацію про результати своєї навчальної діяльності; вказувати джерела чужих думок у випадку їхнього використання. Жодна з форм порушення академічної доброчесності не толерується.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності визначена [«Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#) та [«Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання, які здобувач освіти складає з порушенням дедлайнів, викладач перевіряє, але не оцінює (тобто здобути бали за такі роботи не вдасться).

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем освіти у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Формою організації підсумкового контролю знань здобувачів освіти з «Української мови (за професійним спрямуванням)» є екзамен (тестування).

Тестова база включає теоретичні та практичні завдання, що охоплюють усі теми освітнього компонента і налічує майже 700 завдань. Орієнтовні завдання для підсумкового контролю оприлюднено на вебсторінці Центру інноваційних технологій та комп'ютерного тестування (див. http://cit.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/bases/isp/isp_TEST_263.html).

Водночас самопідготовку до поточного та підсумкового контролю можна здійснювати за виданням:

Українська мова за професійним спрямуванням: збірник тестових завдань : навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти / С. К. Богдан (відп. ред.), Л. В. Голоух, І. П. Левчук [та ін.]. Луцьк, 2020. 172 с. (гриф «Рекомендовано» протокол № 3 від 28.02.2020).

Відповідно до «[Положення про організацію освітнього процесу на першому \(бакалаврському\) та другому \(магістерському\) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)» та «[Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)» підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється за результатами поточного (в діапазоні від 0 до 40 балів) і модульного (в діапазоні від 0 до 60 балів) контролю (детальніше див. таблицю вище) у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому **не менше як 75 балів**. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти.

Здобувач освіти, який бажає підвищити рейтинг, має право скласти іспит. Однак за таких обставин варто пам'ятати, що бали, набрані здобувачем освіти за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Повторне складання екзамену, у разі отримання незадовільної оцінки, можливе не більше двох разів: один раз викладачеві (повторне тестування), другий – комісії, яку створює декан факультету.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання здійснюємо за 100-бальною шкалою.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 – 81	Добре	C	загалом хороша робота
67 – 74	Задовільно	D	непогано
60 – 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Здійснюючи поточний контроль, вважаємо за доцільне послуговуватися такими нормами оцінювання:

➤ **2 бали** – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє компетентність комплексно та творчо вирішувати поставлені завдання; вільно та доцільно послуговуватися спеціальною термінологією; доречно ілюструвати відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованої літератури; практично застосовувати одержані глибокі теоретичні знання з курсу; знаходити джерело інформації та аналізувати її; оформляти роботу охайно та ретельно, відповідно до вимог щодо структурної, змістової та мовної організації текстів певного виду. Водночас можливі 1–2 дрібні неточності у

викладі матеріалу, що не впливають на правильність висновків. Завдання мають бути виконані не менш як на 90%.

➤ **1,5 бала** – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє компетентність комплексно вирішувати поставлені завдання; глибоко розкривати зміст поставленого завдання чи проблеми; доцільно використовувати спеціальну термінологію; доречно ілюструвати відповідь прикладами; практично застосовувати одержані глибокі теоретичні знання з курсу; знаходити джерело інформації та аналізувати її; оформляти роботу охайно, відповідно до вимог щодо структурної, змістової та мовної організації текстів певного виду. Однак можливі 2–3 неточності у викладі матеріалу, що не впливають на правильність висновків. Завдання мають бути виконані на 80–90%.

➤ **1 бал** – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє компетентність вирішувати поставлені завдання фрагментарно; правильно розкривати основний зміст матеріалу за умови виконання завдання; правильно використовувати термінологію; виконує роботи без суттєвих помилок; вміє зібрати матеріал, скласти план, побудувати текст будь-якого виду; оформляти роботу охайно, відповідно до вимог щодо структурної, змістової та мовної організації текстів певного виду. У відповідях можливі 3–4 неточності у викладі інформації, які не впливають на конкретний зміст. Завдання виконані на 60–80 %.

➤ **0,5 бала** – здобувач освіти отримує, якщо зміст викладає частково, не завжди послідовно; одержані теоретичні знання невміло застосовує практично; відсутній логічний зв'язок основного викладу інформації з висновками; спеціальною термінологією володіє погано; завдання виконані неретельно, менше ніж на 60 %, з виправленнями й багатьма помилками.

VII. Рекомендована література та Інтернет-ресурси

Навчальна та наукова література

Основна

1. Зубков М. Норми та культура української мови за оновленим правописом. Ділове мовлення. 3-й вид., допов. і змін. Київ : Арій, 2020. 608 с.
2. Кацавець Р.С. Українська мова: усна і писемна (ділове спрямування). Навчальний посібник. Київ : Алерта, 2020. 264 с.
3. Корж А. В. Українська мова професійного спрямування. Навчальний посібник. 2-ге вид. Київ, 2020. 296 с.
4. Українська мова (за професійним спрямуванням): зб. тестових завдань для студентів вищих навчальних закладів / С. К. Богдан (відп. ред.), Л.В. Голоюх, І. П. Левчук [та ін.]. 5-те вид., переробл. та доповн. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. 204 с.
5. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. Київ : Алерта, 2019. 640 с.

Додаткова

1. Авраменко О. Було – стало: зміни в правописі. Київ : Видавництво «Даринка», 2019. 40 с.
2. Азарова Л.Є., Стадній А.С., Радомська Л.А. «Українська мова (за професійним спрямуванням) у таблицях і схемах» для студентів I курсу: навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2018. 176 с.
3. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / за заг. ред. О. Сербенської : навч. посібн. 3-тє вид., доп. і переробл. Львів : Априорі, 2019. 304 с.
4. Гончаров Г. М., Карпець Л. А. Риторика і культура мови: навч. посіб. Харків : Панов А. М. [вид.], 2018. 179 с.
5. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 20 с.

6. Єгорова Т. Д. Ефективна комунікація: публічний виступ : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2018. 162 с.
7. Колоїз Ж.В., Березовська-Савчук Н.А. Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення : практикум / за ред. проф. Колоїз Ж.В. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С.В., 2019. 131 с.
8. Колоділова Н. А. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку : монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 271 с.
9. Крашеніннікова Т.В. Комунікативна компетенція працівника Національної поліції : навч. посіб. Дніпро: Адверта, 2017. 107 с.
10. Крикун В. Ю. Риторика : навч. посіб. Київ : Київський університет, 2019. 223 с.
11. Культура мовлення та риторика : навчальний посібник. Глухів : Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2020. 324 с.
12. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: підручник. 2-ге вид., допов. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 496 с.
13. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторичний практикум : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 211 с.
14. Левчук І. П., Матящук Л. А. Основи культури мовлення : особливості, поради, роздуми : навч. довід. Луцьк : Вежа Друк, 2017. 164 с.
15. Мацько О. М. Практична риторика : навч. посіб. Київ : Київський університет, 2019. 239 с.
16. Мистецтво красномовства, культури спілкування та ділової комунікації : навч. посіб. / уклад. В. І. Докаш. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2020. 367 с.
17. Овчиннікова А. П. Риторика як суспільно-культурне явище: курс лекцій. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. 175 с.
18. Партико З. В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Ліра-К, 2018. 231 с.
19. Риторика : навч.-метод. посіб. / уклад. Лариса Мафтин ; [відп. ред. С. Романюк]. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича : Рута, 2020. 343 с.
20. Семашко Т. Ф. Практична стилістика і культура мовлення : навч. посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 320 с.
21. Семенов О.М, Насіленко Л.А. Професійна комунікативна підготовка майбутніх юристів : теорія і практика : монографія. Суми, 2015. 324 с.
22. Сербенська О. А. Голос і звуки рідної мови. Львів : Апріорі, 2020. 280 с.
23. Серебряннікова Н., Хандусенко Д. Бізнес-комунікації: риторика, аргументація, етикет. Одеса : Фенікс, 2018. 109 с.
24. Теслюк В. М. Основи красномовства : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 523 с.
25. Терлак З. Пунктуаційний словник-довідник. Львів : Апріорі, 2019. 396 с.
26. Український правопис. Київ : Наукова думка, 2019. 392 с.
27. Фаріон І. Д. Мовна норма: пошук істини (навчальне видання): посібник. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2017. 256 с.
28. Яворський А.Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування : збірник завдань і вправ. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 168 с.
29. Gamble Teri Kwal, Gamble Michael W. The Public Speaking Playbook. SAGE Publications, Third Edition, 2020. 564 p.
30. Zarefsky David, Engels Jeremy. Public Speaking: Strategies for Success, 9th Edition, 2020. 407 p.

Інтернет-ресурси

1. Електронний курс І. П. Левчук «Українська мова (за професійним спрямуванням)» в системі дистанційного навчання Moodle. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/>
2. Мововишкіл правописний: освітній проєкт. URL: <https://www.youtube.com/channel/UCFaROIDHjm0yCEM07JaO7eg/featured> (дата звернення: 30.08.2022).

3. Словники on-line. URL: <http://rozum.org.ua/> (дата звернення: 30.08.2023).
4. Український лінгвістичний портал: «Словники України» on-line. URL: <https://lcorp.ulif.org.ua> (дата звернення: 30.08.2023).
5. Уповноважений із захисту державної мови. URL: <https://mova-ombudsman.gov.ua/onlain-resursy-tablytsia> (дата звернення: 30.08.2023).
6. Mova.Info. Лінгвістичний портал. URL: <http://www.mova.info/> (дата звернення: 30.08.2022).